

Udkast til forslag til lov om detailsalg fra butikker m.v.

Lovens område

§ 1. Denne lov omfatter butikker, hvorfra der foregår detailsalg.

Stk. 2. Foregår der fra de i stk. 1 nævnte butikker udover detailsalg også selvstændig erhvervsvirksomhed ved servering af spise- eller drikkevarer, finder bestemmelserne i lov om hotel- og restaurationsvirksomhed m.v. anvendelse på denne del af virksomheden.

Stk. 3. Loven gælder ikke for apoteker.

Generelle lukketider

§ 2. Fra de i § 1, stk. 1, nævnte butikker må der ikke ske detailsalg fra lørdag kl. 17.00 til mandag kl. 6.00 samt på helligdage, grundlovsdag og juleaftensdag og efter kl. 15.00 på nytårsaftensdag.

Stk. 2. Uanset bestemmelsen i stk. 1 må der fra de i § 1, stk. 1, nævnte butikker ske detailsalg fra kl. 10.00 til kl. 17.00 den første søndag i hver måned. Dette gælder dog ikke, hvis en sådan søndag falder på en helligdag eller grundlovsdag. I december måned må detailsalg endvidere ske fra kl. 10.00 til kl. 17.00 på de søndage, der falder forud for juleaftensdag. Den sidste søndag før juleaftensdag kan der fra butikkerne ske detailsalg fra kl. 10.00 til kl. 20.00.

Stk. 3. Endvidere må der fra de i § 1, stk. 1, nævnte butikker ske detailsalg fra kl. 10.00 til kl. 17.00 yderligere seks søndage om året. De to afdissesøndage skal placeres i perioden 1. juli til 1. september. De fire øvrige søndage må ikke placeres på helligdage, grundlovsdag, juleaftensdag og efter kl. 15.00 på nytårsaftensdag.

Stk. 4. Påske- og pinselørdag samt den sidste lørdag før juleaftensdag kan der fra de i § 1, stk. 1, nævnte butikker ske detailsalg til kl. 20.00.

Stk. 5. Stk. 1 finder ikke anvendelse på salg fra automater.

Særlige varer

§ 3. § 2, stk. 1, gælder ikke for salg af følgende varer:

- 1) Brændsel.
- 2) Motorkøretøjer, traktorer, landbrugs- og entreprenørmaskiner, skibe og luftfartøjer samt brændstof og tilbehør hertil.
- 3) Lystbåde og tilbehør hertil, campingvogne, telte og andet lejrudstyr.
- 4) Planter, blomster, kranse og tilbehør hertil samt havebrugsvarer.
- 5) Husdyr.
- 6) Løvsøre, der afhændes ved tvangsauktion eller er indleveret fra et bo og afhændes ved frivillig offentlig auktion.
- 7) Brugte genstande, der sælges fra en butik, hvis indehaver har bevilling til handel med brugte genstande, jf. lov om handel med brugte genstande samt pantelånervirksomhed.

Stk. 2. Brød, mejeriprodukter og aviser må på søn- og helligdage, grundlovsdag og juleaftensdag i tidsrummet fra kl. 7.00 til kl. 11.00 sælges fra butikker, hvorfra der på hverdage sælges aviser eller mejeriprodukter.

Særlige butikker

§ 4. § 2, stk. 1, gælder ikke for:

- 1) Butikker i udstillingslokaler, forlystelseshaver, dyreparker og lignende.
- 2) Serviceanlæg beliggende på motorvejsnettet.
- 3) Butikker beliggende i passagerskibe, fly og tog til betjening af de rejsende.
- 4) Butikker beliggende i lufthavne, hvorved forstås butikker i samme bygning som lufthavnens egne faciliteter til betjening af de rejsende.

- 5) Butikker beliggende på lejrpladser for den tid af året, hvor lejrpladsen er åben for lejrgæster.
- 6) Butikker beliggende i jernbanestationer og rutebilstationer, hvorved forstås butikker i samme bygning som stationens egne faciliteter til betjening af de rejsende. Omsætningen må dog ikke overstige den i henhold til § 5, stk. 1, jf. stk. 8, fastsatte beløbsgrænse.
- Stk. 2.* Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om afgrænsningen af de i stk. 1 nævnte butikker.

Mindre dagligvarebutikker

§ 5. Undtaget fra § 2, stk. 1, er eksisterende butikker, hvis realiserede omsætning for seneste regnskabsperiode ikke overstiger 27,1 mio. kr. inkl. moms, samt nye butikker, hvis budgetterede omsætning for første regnskabsperiode ikke overstiger 27,1 mio. kr. inkl. moms. Omsætningen skal omregnes til helårstal og opgøres inkl. punktafgifter. Butikker, der udelukkende eller hovedsagelig sælger udvalgsvarer, er ikke omfattet af undtagelsen.

Stk. 2. Eksisterende butikker skal for at kunne gøre brug af undtagelsen i stk. 1 inden tre måneder efter seneste regnskabsperiodes udløb indsende en erklæring til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen om, at den bogførte omsætning inkl. moms og punktafgifter for seneste regnskabsperiode ikke overskrider grænsen i stk. 1. Butikker, der har en regnskabsperiode på mere end 12 måneder, skal dog tillige inden tre måneder efter udløbet af de første 12 måneder i regnskabsperioden indsende en tilsvarende erklæring som nævnt i 1. pkt. for de første 12 måneder. Indsendes erklæringen ikke inden indsendelsesfristens udløb, kan butikken først gøre brug af undtagelsen i stk. 1 fra det tidspunkt, erklæringen er modtaget i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

Stk. 3. Nye butikker skal for at kunne gøre brug af undtagelsen i stk. 1 indsende en erklæring til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen om, at den budgetterede omsætning inkl. moms og punktafgifter for første regnskabsperiode ikke overskrider grænsen i stk. 1. Butikken kan først gøre brug af undtagelsen i stk. 1 fra det tidspunkt, erklæringen er modtaget i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

Stk. 4. Eksisterende butikker er ikke omfattet af indsendelseskravet i stk. 2, og nye butikker er ikke omfattet af indsendelseskravet i stk. 3, hvis den realiserede omsætning for seneste regnskabsperiode henholdsvis den budgetterede omsætning for første regnskabsperiode inkl. moms og opgjort efter stk. 1, 2. pkt., ikke overstiger 11,7 mio. kr. Disse butikker skal dog til enhver tid kunne dokumentere, at omsætningen ligger under denne grænse. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fastsætter nærmere regler herom.

Stk. 5. De i stk. 2 og 3 nævnte erklæringer skal være underskrevet af en registreret eller statsautoriseret revisor. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fastsætter nærmere regler for erklæringernes indhold samt for indsendelse og offentliggørelse heraf.

Stk. 6. De i stk. 1 nævnte butikker skal til enhver tid kunne dokumentere, at omsætningen ikke udelukkende eller hovedsagelig består af udvalgsvarer. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fastsætter nærmere regler herom.

Stk. 7. De i stk. 1 nævnte butikker må ikke stå i indvendig forbindelse, herunder med andre butikker.

Stk. 8. De i stk. 1 og 4 nævnte beløbsgrænser reguleres årligt i overensstemmelse med stigningen i Danmarks Statistiks forbrugerprisindeks respektive detailomsætningsindeks. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen bekendtgør hvert år beløbene efter den stedfundne regulering.

Dagligvarebutikker i landområder

§ 6. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan tillade, at butikker, der udelukkende eller hovedsagelig sælger dagligvarer, og som er beliggende i landområder, undtages fra § 2, stk. 1. Erhvervs- og Selskabsstyrelsens afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Straffebestemmelser

§ 7. Overtrædelse af § 2, stk. 1, straffes med bøde. Der skal ved udmålingen af bøde tages særligt hensyn til størrelsen af en opnået eller tilsigtet økonomisk fordel.

Stk. 2. I regler, der udstedes i medfør af loven, kan der fastsættes straf af bøde samt træffes bestemmelse om, at der ved udmålingen af bøde skal tages særligt hensyn til størrelsen af en opnået eller tilsigtet økonomisk fordel.

Stk. 3. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser m.v.

§ 8. Loven træder i kraft den 1. juli 2005, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. §§ 14 og 15 træder i kraft den 1. juli 2010.

Stk. 3. Lov nr. 1260 af 20. december 2000 om butikstid ophæves den 1. juli 2005. Lovens §§ 18 og 19 ophæves dog den 1. juli 2010.

§ 9. Gældende tilladelser givet af kommunalbestyrelsen inden den 1. juli 1995 i henhold til tidligere love om butikstid bevarer deres gyldighed tidsubegrænset.

Stk. 2. Butikker i områder, der i henhold til tidligere love om butikstid er udlagt af kommunalbestyrelsen som områder, der i det væsentlige benyttes til sommer- og weekendophold, er undtaget fra bestemmelserne i § 2, stk. 1. Dette gælder dog kun for de butikker, som den 5. oktober 2000 var beliggende i de pågældende områder, samt butikker i de pågældende områder, hvor driften er påbegyndt efter den 5. oktober 2000, og som har en omsætning, der ikke overstiger den i henhold til § 5, stk. 1, jf. stk. 8, fastsatte beløbsgrænse.

Stk. 3. Butikker, der sælger proviant til skibe og luftfartøjer, og som forud for den 5. oktober 2000 har holdt åbent i overensstemmelse med undtagelsesbestemmelsen i § 3, stk. 4, i lov om butikstid m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 614 af 26. juni 2000, kan fortsætte hermed indtil den 1. juli 2007. Det samme gælder butikker, der er beliggende på eller ved havnearealer, og som forud for den 5. oktober 2000 har holdt åbent i overensstemmelse med undtagelsesbestemmelsen i § 3, stk. 5, i lov om butikstid m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 614 af 26. juni 2000.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at der fra de butikker i kommunen, der er omfattet af stk. 3, 2. pkt., i en nærmere angivet periode også efter den 1. juli 2007 kan ske detailsalg i overensstemmelse med undtagelsen nævnt i stk. 3, 2. pkt.

§ 10. Gældende tilladelser givet af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen i henhold til lov om butikstid m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 614 af 26. juni 2000, og lov nr. 1260 af 20. december 2000 om butikstid bevarer deres gyldighed.

§ 11. Økonomi- og erhvervsministeren fremsætter forslag om revision af loven i folketingsåret 2009-10.

Samdrift m.v.

§ 12. I lov nr. 256 af 6. maj 1993 om restaurations- og hotelvirksomhed m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 163 af 11. marts 2003, som ændret ved lov nr. 366 af 19. maj 2004 og lov nr. 487 af 9. juni 2004, foretages følgende ændringer:

1. § 6, stk. 2, ophæves.
2. I § 8, stk. 3, ændres "jf. stk. 2, 2. pkt." til: "jf. stk. 3, 2. pkt.".
3. § 9 og overskrift en til denne paragraf ophæves.
4. Overalt i § 16 ændres ordene "eller forhandler" til: "eller en gros forhandler".
5. § 20, stk. 4, ophæves.
Stk. 5 og 6 bliver herefter stk. 4 og 5.
6. § 24, stk. 1, affattes således:
"I og fra butikker og lignende forretningslokaler må der ikke udleveres stærke drikke til nydelse på eller ved forretningsstedet, medmindre der til forretningsstedet er udstedt alkoholbevilling."
7. I § 25 indsættes før stk. 1 som nyt stk.:
"I lokaler, hvorfra der udøves virksomhed omfattet af denne lov, kan detailsalg ske under iagttagelse af reglerne i lov om detailsalg fra butikker m.v."
Stk. 1 bliver herefter stk. 2.
8. § 28, stk. 8, affattes således:
"Stk. 8. I lukketiden må der ikke ske servering, men detailsalg er tilladt i overensstemmelse med reglerne i § 25, stk. 1. Senest et kvarter efter lukketidens indtræden må der ikke ske indtagelse af mad og drikkevarer. I lukketiden må der dog ske servering for sammenkomster af foreninger eller sluttede selskaber, rejseselskaber og lignende, når det foregår i særlige fra restaurationen adskilte selskabslokaler, eller der foreligger tilladelse fra politiet."
9. § 30, stk. 2, ophæves.
10. I § 34, stk. 1, indsættes efter "§ 15 a": "og godkendelse efter § 15 c".
11. I § 37, stk. 1, nr. 1, udgår: "§ 9, stk. 1,".
12. I § 37, stk. 1, nr. 1, ændres " § 20, stk. 2, 3, 4 og stk. 6, 1. og 2. pkt." til: "§ 20, stk. 2, 3 og stk. 5, 1. og 2. pkt." og "§ 30, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt.," til: "§ 30".
13. § 37, stk. 5, affattes således:
"Stk. 5. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel."

Omførsel m.v.

§ 13. I næringsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 185 af 25. marts 1988, som senest ændret ved lov nr. 306 af 30. april 2003, foretages følgende ændringer:

1. § 2, stk. 1, nr. 1, ophæves.
Nr. 2 og 3 bliver herefter nr. 1 og 2.
2. I § 3, stk. 1, udgår: "dansk indfødsret og".
3. I § 3, stk. 2, ændres "nr. 4 3" til: "nr. 1 og 2".

4. I § 10 indsættes som stk. 3:

"Stk. 3. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan fastsætte regler om, at varer i helt særlige tilfælde kan afsættes uden for en butiks sædvanlige, faste forretningssted."

5. § 12 affattes således:

"§ 12. Personer kan ved omførsel sælge

1) dagligvarer, dog ikke tobak, fyrværkeri og drikkevarer med 2,8 pct. vol. alkohol eller derover,

2) naturalprodukter af jordbrug og husdyrhold, naturalprodukter af fiskeri samt tilbehør hertil og fiskehermetik, sådanne naturalprodukter, der er konserveret ved frysning, røgning eller saltning, samt brød, mælk, fløde, konsum-is, ost, smør og margarine,

3) aviser, ugeblade og tidsskrifter, dog kun på gader og pladser.

Stk. 2. Lov om detailsalg fra butikker m.v. finder med undtagelse af bestemmelserne i den nævnte lovs § 2, stk. 3, og § 5 anvendelse ved salg af dagligvarer i henhold til stk. 1, nr. 1.

Stk. 3. Den, der driver næring som handlende, håndværker og industridrivende, kan omføre varer til salg til erhvervsdrivende, der anvender de pågældende varer i deres virksomhed.

Stk. 4. Ved omførsel skal sælgerens navn og adresse være angivet på et sted, der er iøjnefaldende for kunderne."

6. § 14, stk. 1, 1. pkt., affattes således:

"Ved torvehandel, på markeder og ved dyrskuer kan der sælges husflidsprodukter og dagligvarer, dog bortset fra fyrværkeri."

7. § 15, stk. 3, ophæves.

8. § 27, stk. 1, affattes således:

"Den, der uberettiget driver en af de i § 1, stk. 1, nr. 1-5 nævnte næringer, samt den, der overtræder § 4, § 6, § 10, stk. 1, § 12, stk. 1, 2 og 4, § 14, stk. 2, § 15, stk. 2, 2. pkt., § 17, stk. 2, § 18, § 19, stk. 2, § 21, stk. 2, 1. og 3. pkt., § 22, stk. 2 og 3, 2. pkt., og § 26 straffes med bøde."

§ 14. I lov nr. 934 af 20. december 1999 om leje af erhvervslokaler m.v., som ændret ved lov nr. 1260 af 20. december 2000, lov nr. 447 af 7. juni 2001 og senest ved lov nr. 1235 af 27. december 2003, foretages følgende ændringer:

1. I § 39, stk. 2, 2. pkt., affattes således:

"Det kan ikke uanset modstående aftale pålægges lejere af forretninger i butiksfællesskaber at holde åbent mandag til fredag efter kl. 20.00 og fra lørdag kl. 17.00 til mandag kl. 06.00."

2. § 89, stk. 5, ophæves.

§ 15. I lov om leje, jf. lovbekendtgørelse nr. 920 af 10. september 2004, affattes § 30, stk. 2, 2. pkt. således:

1. "Det kan ikke uanset modstående aftale pålægges lejere af forretninger i butiksfællesskaber at holde åbent mandag til fredag efter kl. 20.00 og fra lørdag kl. 17.00 til mandag kl. 06.00."

§ 16. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Den gældende lov om butikstid trådte i kraft den 1. juli 2001. Loven indeholder en revisionsklausul, hvorefter økonomi- og erhvervsministeren skal fremsætte forslag om revision af loven i folketingsåret 2004/2005.

Ved lovændringen i 2001 blev der foretaget en række justeringer og præciseringer, der inden for de gældende rammer skulle sikre en større konkurrencemæssig ligestilling mellem butikkerne. Tidligere lukkelove indeholdt en række konkurrencemæssige skævheder, som stillede butikkerne i en ulige konkurrencemæssig situation, og øm gav anledning til, at lovens rækkevidde blev afprøvet. Ved revisionen af loven blev der rettet op på en lang række af disse forhold. Ændringerne i 2001 synes at have skabt en sådan klarhed og konkurrencemæssig ligestilling, at der ikke er behov for at foretage yderligere ændringer heri.

Den debat, der har været om revisionen af loven, herunder også de drøftelser, der har været med organisationerne herom, har da også i det væsentligste koncentreret sig om det antal søndage, butikkerne kan holde åbent.

Det er regeringens opfattelse, at en liberalisering skal ske over en årrække, så detailhandelen og samfundet i sin helhed får mulighed for gennem en periode at indstille sig på og tilpasse sig til de ændrede forhold. En liberalisering skal derfor ske på en sådan måde, at der tages hensyn til en kombination af forbrugernes, de ansattes og de forretningsdrivendes behov. Dette er lovforslagets sigte.

1. De særrettigheder, som *butikstidsloven* i et vist omfang stadig indeholder, berøres ikke, men bibeholdes uændret. Det gælder f.eks. bestemmelsen om omsætningsgrænsen for dagligvarebutikker, bestemmelsen om særlige butikker samt havne- og sommerhusbestemmelserne. Antallet af "løse" søndage over året foreslås fastsat til 6, hvoraf de to søndage skal ligge i månederne juli/august af hensyn til turisterne. Herudover får butikkerne mulighed for at holde åbent den første søndag i hver måned. I julemåneden december kan butikkerne yderligere holde åbent søndagene før juleaften, hvis de ønsker det, så forbrugerne kan få overstået deres juleindkøb. Af hensyn til personalet foreslås det til gengæld, at butikkerne skal lukke kl. 15.00 på nytårsaftensdag. Bestemmelsen gælder kun de butikker, der er omfattet af de almindelige lukketidsregler.

Med udvidelsen af antallet af søndage, hvor det vil være muligt for butikkerne at holde åbent, herunder butikkernes mulighed for selv at placere de "løse" søndage, skønnes behovet for dispensationsmuligheder at være forsvundet. Det foreslås derfor, at den dispensationsmulighed, som Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har haft til at give tilladelse til søndagsåbent ved ganske særlige lejligheder, afskaffes.

Butikkernes åbningstider i øvrigt berøres ikke ved lovforslaget.

Detailsalg af alkohol er blevet særskilt reguleret ved lov nr. 213 af 31. marts 2004 om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 16 år. Da detailsalg af alkohol er underlagt særskilt regulering, er forbudet i lov om butikstid mod salg af alkohol efter kl. 20 overflødiggjort og foreslås derfor ophævet. Fjernelse af forbudet vil samtidig

betyde en administrativ lettelse for butikkerne, som slipper for at foretage afskærmning af alkohol efter kl. 20.

2. *Restaurationsloven* er ikke blevet liberaliseret i takt med lov om butikstid. Med den liberalisering af reglerne i lov om butikstid, der er sket gennem de senere år - både med hensyn til den udvidede åbningstid og de varegrupper, der må sælges - er forskellen mellem en række butikker og restaurationer uden alkoholbevilling udvisket i nogen grad. Forskellen mellem f.eks. en smørrebrødsforretning eller en Seven Eleven på den ene side og en McDonalds eller et pizzeria på den anden side vil således oftest være en disk eller enkelte borde, hvor burgeren eller pizzaen kan spises og kaffen kan drikkes. Salget ud af butikken vil formentlig i begge situationer være af afgørende betydning.

I takt med samfundsudviklingen er der kommet flere torve, centre m.v., hvor der sker såvel detailsalg som restaurationsdrift, og ikke mindst sådanne steder har der været en voksende interesse for at få mulighed for at kombinere detailsalg og restaurationsdrift. En sådan mulighed vil ligestille små butikker og restaurationer med større supermarkeder, stormagasiner, varehuse m.v., hvor en kombination af detailsalg og restaurationsdrift (udskænkning) i dag er tilladt, hvis det samlede gulvareal i forretningslokalerne er mindst 800 m². I takt med liberaliseringen af lov om butikstid er der ikke sket en tilsvarende liberalisering af restaurationsernes mulighed for salg ud af huset.

Som led i regeringens strategi "Vækst med Vilje" og handlingsplan for regelforenkling og administrative lettelser er gennemført en række analyser om konkurrencebegrænsende regler. Herunder er der også set på forbudet mod detailsalg fra restaurationer. Analysen konstaterede, at reglerne om samdrift er konkurrenceforvridende, idet store butikker har lov til at kombinere servering med anden virksomhed. Det har butikker under 800 m² ikke. Der er begrænsede muligheder for såkaldt brancheglidning og konceptudvikling. Forretninger, der måtte have til hensigt at lave et forretningskoncept, hvor f. eks. salg af udvalgsvarer eller forarbejdede fødevarer kombineres med udskænkning af kaffe øl eller vin, har ikke mulighed for at etablere et sådant koncept.

Tiden er derfor fundet moden til at fjerne uhensigtsmæssige og konkurrencemæssige barrierer for nye kombinationer af samdrift mellem restaurationsvirksomheder og detailhandel. Lovforslaget fjerner de eksisterende begrænsninger i restaurationsernes mulighed for salg ud af huset. Der skabes dermed mulighed for detailsalg i restaurationer i det omfang, dette er muligt efter lov om butikstid m.v.

Tilsvarende vil der i butikker også kunne ske servering, f.eks. et glas vin eller en kop kaffe. Ved detailsalg vil reglerne i lov om detailsalg fra butikker m.v. gælde, og ved servering vil reglerne i lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v. gælde. Det betyder, at der ikke vil kunne ske servering af alkohol i en butik, medmindre butikken samtidig har opnået næringsbrev og alkoholbevilling hertil på lige fod med restaurationer. Tilsvarende vil der ikke fra restaurationer kunne ske detailsalg i videre omfang, end der i overensstemmelse med butikstidsloven kan ske fra butikker.

3. De gældende regler i *næringsloven* om fast forretningssted og omførsel har været uændret i mange år og har ikke fulgt den samfundsudvikling, der har fundet sted. Handelsmønstrene har ændret sig, og den daværende butiksstruktur med mange nærbutikker både på land og i by er blevet afløst af butikcentre samt færre butikker –

ikke mindst i landdistrikterne. Denne udvikling har accentueret udviklingen af nye koncepter, der kan opfylde forbrugernes behov.

Begrebet omførsel dækker over, at varer ikke sælges fra et fast forretningssted, typisk en butik, men derimod sælges fra f.eks. en varevogn og tilbydes kunderne, uden at kunderne i forvejen har bestilt varerne. Omførsel kan efter den gældende lov kun finde sted i meget begrænset omfang for ganske få varettyper.

For at imødekomme de ønsker og det behov, der er for at få udvidet mulighederne for at omføre varer, foreslås det at udvide den varegruppe, der kan omføres, til at omfatte alle dagligvarer, dvs. varer, der forbruges samtidig med at de bruges. Af sikkerheds- og kontrolmæssige hensyn foreslås det dog, at fyrværkeri samt tobak og alkohol holdes uden for ordningen.

4. Det foreslås, at der foretages en ændring i såvel *erhvervslejeloven* som *lejeloven*, så vilkår i lejeaftaler om, at butikker i centre m.v. kan pålægges at holde åbent på søndage samt på hverdage efter kl. 20, ikke længere vil være gyldige.

I takt med den liberalisering af bestemmelserne i butikstidsloven, der er sket gennem det sidste tiår, er der fastsat bestemmelser, der skal beskytte små butikker beliggende i butikcentre fra at være tvunget til at holde åbent på søndage eller efter kl. 20 på hverdage. Der eksisterer imidlertid stadig centerkontrakter, der er indgået forud for bestemmelsernes ikrafttræden, og som derfor ikke er omfattet af beskyttelsen. Med liberaliseringen af muligheden for søndagsåbent, finder regeringen det rimeligt, at der samtidig tages yderligere hensyn til de butikker i centrene, som er bundet af de gamle aftaler.

Ændringen i erhvervslejeloven og lejeloven skal nu gælde, uanset hvornår aftalen er indgået. For at give udlejere og andre rettighedshavere mulighed for at indstille sig på den ændrede retstilstand, træder ændringerne, der vedrører de ældre aftaler, dog først i kraft efter en periode på 5 år.

5. Som det er tilfældet med den gældende lov, indeholder lovforslaget også en *revisionsklausul*, hvorefter loven foreslås taget op til revision i folketingsåret 2009/10. Forinden skal der gennemføres en analyse af, hvordan loven påvirker detailhandelens struktur.

2. Gældende ret

1. Efter *lov om butikstid* kan alle butikker frit holde åbent fra kl. 6.00 mandag morgen til kl. 17.00 lørdag eftermiddag. Butikkerne kan således i denne periode selv fastsætte deres åbningstid ud fra lokale behov og omsætningsmuligheder. Butikkerne skal være lukkede fra lørdag kl. 17.00 til mandag kl. 6.00 samt på helligdage, grundlovsdag og juleaftensdag. Butikker, der fortrinsvis sælger dagligvarer, og som har en omsætning inkl. moms og alle punktafgifter på under 27,1 mio. kr. årligt, kan dog holde åbent i den fastsatte lukketid. Omsætningsgrænsen reguleres årligt af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen ved bekendtgørelse. Butikker, der udelukkende eller hovedsageligt sælger udvalgsvarer, er ikke omfattet af denne undtagelse.

Herudover kan alle butikker - såvel udvalgsvarebutikker som dagligvarebutikker - holde åbent 4 søndage i turistmånederne juli-august. Butikkerne kan selv vælge, hvilke søndage i juli-august, de vil benytte. Endelig har alle butikker 4 "løse" søndage, som butikkerne selv kan placere over året, f.eks. i forbindelse med juletravlhed eller

lokale arrangementer. Søndagene kan dog ikke placeres på helligdage, grundlovsdag eller juleaftensdag.

Loven indeholder et forbud mod salg af alkohol fra kl. 20.00 til kl. 6.00. Dagligvarebutikker, der må holde søndagsåbent, fordi deres omsætning falder under omsætningsgrænsen, må således også sælge alkohol på søndage indtil kl. 20.

Loven indeholder undtagelser for en række varer, som uanset bestemmelserne i butikstidsloven kan sælges i den fastsatte lukketid. Det gælder f.eks. motorkøretøjer o.lign., lystbåde, campingvogne o.lign., planter, blomster m.v. samt husdyr.

Endvidere kan en række butikker med særlig placering holde åbent i den generelle lukketid. Det gælder f.eks. butikker beliggende i lufthavne og jernbanestationer.

Herudover kan Erhvervs- og Selskabsstyrelsen efter indstilling fra kommunalbestyrelsen tillade, at butikker ved ganske særlige lejligheder kan få udvidet åbningstiden samt i den udvidede åbningstid sælge alkohol.

2. *Lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v.* indeholder et forbud mod samdrift, dvs. et forbud mod at der fra lokaler, hvor der drives restaurationsvirksomhed – såvel med som uden alkoholbevilling – kan ske detailsalg af varer.

Efter § 6, stk. 2, i restaurationsloven må der således fra restauranter ud af huset kun sælges tillavet mad, brød, kager samt drikkevarer - dog ikke stærke drikke. Har virksomheden alkoholbevilling, må stærke drikke dog sælges sammen med og som forholdsmæssigt tilhører til tillavet mad. Herudover er der ikke mulighed for at foretage salg ud af huset fra restauranter.

Restaurationsloven indeholder endvidere i § 9 et forbud mod at drive restaurationsvirksomhed med servering af stærke drikke i lokaler, der benyttes til anden næringsvirksomhed. Bestemmelsen indeholder dog muligheder for enkelte undtagelser.

3. I henhold til *næringsloven*, jf. lovbekendtgørelsen nr. 185 af 25. marts 1988 med senere ændringer, må varer med enkelte undtagelser kun afsættes fra fast forretningssted, dvs. typisk en butik. Ved omførsel må personer dog uanset denne bestemmelse sælge en nærmere opregnet række varer, primært naturalprodukter. Ved omførsel forstås, at varerne ikke sælges fra fast forretningssted, men f.eks. typisk sælges fra en varevogn og tilbydes kunderne, uden at kunderne i forvejen har bestilt varerne.

Der er tale om en begrænset type varer, der efter den gældende lovgivning må sælges ved omførsel. Det drejer sig bl.a. om uforarbejdede fødevarer, mejeriprodukter, is og brød. Forarbejdede fødevarer må som hovedregel ikke omføres.

3. Lovforslagets indhold

3.1. Liberalisering af søndagsåbent

Med lovforslaget sker der en liberalisering, idet muligheden for at holde søndagsåbent udvides, så butikkerne kan holde åbent den første søndag i hver måned samt søndagene i december før juleaften. Desuden får butikkerne 6 "løse" søndage, hvoraf

de 2 dog skal placeres i månederne juli/august. Af hensyn til butikspersonalet foreslås det, at butikkerne skal lukke kl. 15.00 nytårsaften.

De særrettigheder, som loven i et vist omfang stadig indeholder, berøres ikke, men bibeholdes uændret. Det gælder f.eks. bestemmelsen om omsætningsgrænsen for dagligvarebutikker og bestemmelsen om særlige butikker.

Derimod sker der, som nævnt, en udvidelse af butikkernes mulighed for at holde søndagsåbent.

Der er tale om en kombination af "faste søndage", dvs. søndage, hvor det er fastlagt i loven, at der kan holdes åbent, og "løse søndage", dvs. søndage, hvor det er op til den enkelte butik selv at fastlægge, hvornår den vil holde åbent. Som hidtil er det både for så vidt angår "faste" og "løse" søndage op til den enkelte butik, om den ønsker at benytte muligheden for at holde søndagsåbent.

De faste søndage omfatter muligheden for, at butikkerne kan holde åbent den første søndag i hver måned.

December måned synes såvel butikker som forbrugere at have taget til sig som en stor indkøbs- og handelsmåned - en måned, hvor alle juleindkøbene skal foretages. Mange butikker har derfor under den gældende lov lagt de "løse" søndage - eller en del af dem - netop i december. Lovforslaget indeholder derfor endvidere mulighed for, at alle butikker kan holde åbent de søndage i december, der ligger før juleaftensdag. Juleaftensdag skal butikkerne holdes lukket, medmindre der er tale om dagligvarebutikker, der ligger under omsætningsgrænsen, eller butikker, der er undtaget fra lukketiderne i henhold til andre bestemmelser.

Selvom butikkerne således får forøget antallet af "faste" søndage, hvor de kan holde åbent, er der fortsat behov for at beholde et antal "løse" søndage, som butikkerne selv kan placere over året, f.eks. i forbindelse med byfester, særlige begivenheder el.lign. Disse "løse" søndage må dog ikke placeres på helligdage, grundlovsdag og juleaftensdag. Lovforslaget fastholder derfor muligheden for, at butikkerne, som det er tilfældet efter den gældende lov, får mulighed for selv at placere fire søndage helt frit i løbet af året, samt to søndage, der skal placeres i juli/august.

Til gengæld foreslås det, at den dispensationsmulighed, som Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har til at give tilladelse til søndagsåbent ved ganske særlige lejligheder, afskaffes. Det behov, bestemmelsen har opfyldt, opvejes nu i høj grad af den liberalisering, der er sket med udvidelsen af antallet af søndage, der kan holdes åbent. Det behov, butikkerne herudover kan have for at holde åbent i forbindelse med f.eks. lokale festivaler, byfester og indkøbscentres åbning, kan nu også dækkes ved, at butikkerne gør brug af de yderligere søndage, som lovforslaget indeholder.

Butikkernes åbningstider - dvs. de tidsrum, hvori der kan ske detailsalg - berøres ikke. Alle butikker kan herefter - ud over de tilladte søndage - lovligt holde døgnåbent for detailsalg uafbrudt fra mandag morgen kl. 06.00 til lørdag eftermiddag kl. 17.00.

3.2. Afskaffelse af reglerne om forbud mod salg af alkohol efter kl. 20

Efter den gældende lov er det forbudt at sælge, udlevere eller udbringe drikkevarer med 2,8 pct. vol. alkohol eller derover mellem kl. 20.00 og kl. 06.00. Ydermere er der

et krav om, at de omhandlede varer i det nævnte tidsinterval skal være afskærmet over for publikum.

Fjernelse af forbudet vil betyde en administrativ lettelse for butikkerne, som slipper for at foretage afskærmning af alkohol efter kl. 20.

Fjernelse af forbudet vil næppe få den store betydning for danskernes alkoholforbrug. Langt de fleste danskere har det forbrug, som de ønsker, og langt de fleste planlægger deres indkøb, således at de ikke behøver at købe alkohol efter kl. 20. Tidligere ændringer af lukkeloven har ikke haft betydning for det samlede salg af alkohol, som har været ret konstant de seneste 30 år.

Detailsalg af alkohol til unge er særligt reguleret ved lov nr. 213 af 31. marts 2004 om forbud mod salg af tobak og alkohol til unge under 16 år. En ophævelse af forbudet mod salg af alkohol efter kl. 20 vil derfor næppe heller få nogen betydning for de under 16 åriges forbrug af alkohol.

Derimod må man formode, at unge over 16 år vil købe mere alkohol ved impuls køb i aften- og nattetimer, fx i forbindelse med ture i byen. Indenrigs- og Sundhedsministeriet og Sundhedsstyrelsen planlægger at gennemføre en særlig indsats for at få de unge i 16 års alderen og opefter til at nedsætte forbruget af alkohol.

3.3. Mulighed for samdrift mellem butik og restauration

Regeringen har i sine analyser om konkurrencebegrænsende regler bl.a. set på forbudet mod samdrift, dvs. et forbud mod, at der fra lokaler, hvor der drives restaurationsvirksomhed – såvel med som uden alkoholbevilling – kan ske detailsalg af varer. Analysen konstaterede, at de gældende regler om samdrift, er konkurrenceforvridende, idet kun store butikker har lov til at kombinere udskænkning med anden virksomhed. Der er som følge heraf under den gældende restaurationslov begrænsede muligheder for brancheglidning og konceptudvikling. Butikker, der måtte have til hensigt at lave et forretningskoncept, hvor f. eks. salg af udvalgsvarer eller forarbejdede fødevarer kombineres med servering, har ikke mulighed for at etablere en sådan butik.

Med lovforslaget foreslås de eksisterende begrænsninger i restaurationernes mulighed for salg ud af huset derfor fjernet. Der skabes dermed mulighed for detailsalg i restaurationer i det omfang, dette er muligt efter lov om detailsalg fra butikker m.v.

Forslaget vil således medføre, at der fra en restauration ud over tillavet mad også vil kunne sælges f.eks. krus, T-shirts, egne kaffe- og theblandinger og alkohol ud af huset. Tilsvarende vil der i butikker også kunne ske servering, f.eks. vil et bageri kunne servere kaffe og kage, eller en boghandel vil kunne servere en kop kaffe eller et glas hvidvin. Der er således tale om en brancheglidning, hvorved der sker en større grad af ligestilling mellem de to typer virksomheder.

Såvel lukkelovens som restaurationslovens regler vil dog fortsat være gældende. Sker der detailsalg - hvad enten det sker fra en butik eller en restauration - vil reglerne i lov om detailsalg fra butikker altid være gældende. Tilsvarende vil reglerne i lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v. gælde, så snart der er mulighed for servering. Det betyder, at der ikke fra restaurationer vil kunne ske detailsalg i videre omfang, end

reglerne i lov om detailsalg fra butikker - eller andre regler, som regulerer salg og opbevaring af varer - tillader. Tilsvarende vil der ikke kunne ske servering af stærke drikke i en butik, med mindre butikken samtidig har opnået næringsbrev og alkoholbevilling hertil på lige fod med restaurationer. Det betyder endvidere, at andre regler om restaurationsdrift, herunder regler om indretning, brandsikkerhed, hygiejne m.m., også skal være opfyldt.

3.4. Liberalisering af reglerne for omførsel m.m. i næringsloven

Næringslovens regler om fast forretningssted og omførsel er ikke ændret i mange år. Den udvikling, der har fundet sted i handelsmønstre og -former, gør det derfor påkrævet at vurdere, om reglerne har fulgt med den samfundsudvikling, der har fundet sted.

I henhold til næringsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 185 af 25. marts 1988 med senere ændringer, må varer med enkelte undtagelser kun afsættes fra fast forretningssted, dvs. typisk en butik. Ved omførsel må personer dog, uanset denne bestemmelse sælge en nærmere opregnet række af naturalprodukter. Ved omførsel forstås, at varerne ikke sælges fra fast forretningssted, men f.eks. typisk fra en varevogn og tilbydes kunderne, uden at kunderne i forvejen har bestilt varerne. Hjem-Is er det mest kendte eksempel på en virksomhed, der lovligt omfører varer til forbrugerne.

Det er en ret begrænset type varer, der efter den gældende lovgivning må sælges ved omførsel. Det drejer sig bl.a. om uforarbejdede fødevarer, visse mejeriprodukter, is og brød. Forarbejdede fødevarer må således som hovedregel ikke omføres. Omførsel finder derfor kun sted i meget begrænset omfang. Der har været ønske om at få udvidet området, så der kan omføres andre varetyper.

En udvidelse af vareområdet vil også gøre det konkurrencemæssigt mere attraktivt at betjene kunderne på denne måde. Det vil fremover kunne få stor betydning - ikke mindst i landdistrikterne.

Reglerne om, at varer som udgangspunkt kun må afsættes fra fast forretningssted, er oprindeligt indført for at beskytte forbrugerne. Man antog, at forbrugerne ville have vanskeligere ved at reklamere over varer, der er købt i en forretning, der holder på gaden den ene dag, men er væk den næste.

De forbrugermæssige hensyn, der oprindeligt lå til grund for reglerne, varetages i dag i overvejende grad af anden lovgivning. Forbrugerbeskyttelsen varetages således af de regler, der indgår i købeloven og lov om visse forbrugeraftaler.

Det foreslås at bibeholde den gældende bestemmelse om, at det kun er personer, der kan omføre varer. Efter lovforslaget vil selskaber i enhver form, sådan som det hidtil har været gældende, således også fremover være afskåret fra at omføre varer.

Udgangspunktet er således fortsat, at salg af varer skal ske fra fast forretningssted. Men der skal gives mulighed for kørende butikker i større omfang, end det er tilfældet i dag. Det foreslås derfor, at næringsloven ændres, så bestemmelsen om omførsel udvides til at gælde for alle dagligvarer. Ved dagligvarer forstås varer, der forbruges, samtidig med at de bruges. Muligheden for omførsel kommer således til at gælde alle fødevarer samt andre varer, som "forsvinder ved forbrug", hvilket udover fødevarer f.eks. er rengøringsmidler, vaskepulver og køkkenrulle.

Det begrænsede varesortiment, der efter den gældende næringslov må sælges ved omførsel, det vil bl.a. sige uforarbejdede fødevarer, mejeriprodukter, is og brød, vil fortsat være undtaget fra lukkeloven og kunne omføres på alle tider, dvs. også om søndagen. De øvrige dagligvarer, som lovforslaget giver mulighed for at omføre, vil skulle omføres inden for lukkelovens almindelige regler, dvs. på lige fod med butikker med fast forretningssted. Det betyder, at omførsel af disse varer kun må ske, når alle andre butikker må holde åbent. Af kontrolhensyn vil sådan omførsel dog ikke kunne fritages under omsætningsreglen. Omførsel vil heller ikke kunne ske på de 6 "løse" søndage. Af sundheds-, kontrol- og sikkerhedsmæssige hensyn vil tobak, alkohol og fyrværkeri ikke kunne omføres.

På fødevarerområdet vil det kommende næringsbrev for fødevarerforretninger også komme til at omfatte virksomheder, der omfører sådanne varer.

Ulykken ved Seest ved Kolding, hvor en fyrværkerifabrik sprang i luften, medførte stærkt skærpede regler for opbevaring og salg af fyrværkeri. For en lang række butikker, der allerede havde hjemkøbt eller bestilt fyrværkeri til videresalg, var det derfor nødvendigt at finde en løsning, der gjorde det muligt for disse butikker på en sikker måde at opbevare og sælge fyrværkeri uden for deres sædvanlige forretningssted.

Dette har vist behovet for, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen får en mere præcis adgang til i særlige situationer, hvor det er af samfundsmæssig betydning, at kunne fastsætte regler, som gør det muligt, at kravet om fast forretningssted fraviges. Bestemmelsen vil ikke kunne benyttes til at fravige kravet i forbindelse med dagligdags forekommende situationer, men alene med henblik på at løse problemer, der er af en karakter som gør det nødvendigt at kunne fravige de almindelige regler på grund af fare for ulykker eller lignende.

Det foreslås, at kravet om indfødsret ophæves, som det er tilfældet i en række andre næringsretlige love.

3.5. Ændring af erhvervslejeloven

I forbindelse med ændringerne af butikstidsloven i henholdsvis 1995 og 2001 blev der indsat en bestemmelse i lejeloven og erhvervslejeloven, som skulle hindre, at det blev pålagt lejere i butikcentre eller lignende butiksfællesskaber – uanset centrene eller fællesskabernes åbningstider i øvrigt – at holde små specialbutikker åbent efter kl. 20.00 på hverdage samt på søndage. Bestemmelsen var begrundet i, at små specialbutikker typisk – i modsætning til større dagligvarebutikker – benytter faglært og dyr arbejdskraft, og at det derfor kan være tabsgivende for en lille specialbutik at holde åbent i samme omfang som de store dagligvarebutikker.

Bestemmelsen fastslog i overensstemmelse hermed, at butikker i centre eller lignende butiksfællesskaber ikke kan pålægges at holde åbent på hverdage efter kl. 20 samt i perioden lørdag kl. 17.00 til mandag kl. 6.00. Bestemmelsen gælder ikke, hvis lejeaftalen er indgået inden den 1. juli 1995.

Med den foreslåede liberalisering af bestemmelserne om søndagsåbent er der et større behov for at sikre, at små butikker i butikcentre ikke fremover kan pålægges at holde åbent på søndage og efter kl. 20 på hverdage. På den baggrund finder regeringen det rimeligt, at der samtidig med liberaliseringen af butikstidsloven tages yderligere hensyn til de butikker i centrene, som ikke ønsker at holde søndagsåbent.

Der eksisterer stadig centerkontrakter, der er indgået forud for bestemmelsernes ikrafttræden, og dermed butikker, som ikke er omfattet af beskyttelsen. Det foreslås derfor at ændre erhvervslejeloven, så bestående vilkår i lejeaftaler, der er indgået før ændringen i butikstidslovene, ikke længere vil være gyldige. Bestemmelser i kontrakter, der pålægger butikker i centre m.v. at holde åbent på søndage samt hverdage efter kl. 20, vil derfor ikke længere være gyldige, uanset hvornår de er indgået.

Også lejeloven indeholder bestemmelser, der kan være af betydning for butikker, som er beliggende i centre. Reglerne i lejeloven foreslås derfor ligeledes ændret, så de har virkning også på lejekontrakter, der er indgået før 1995.

For at give centrene den fornødne tid til at tilpasse sig ordningen, foreslås det, at ændringen først træder i kraft efter en periode på 5 år, dvs. den 1. juli 2010.

3.5. Revisionsklausul

Loven træder i kraft den 1. juli 2005. På baggrund af de liberaliseringer, der foreslås, er det fundet hensigtsmæssigt, at Folketinget, efter at bestemmelserne har været i kraft i en periode, får mulighed for at vurdere, hvordan justeringerne har virket, og om de har haft indflydelse på den nuværende butiksstruktur. Lovforslaget indeholder derfor en revisionsklausul, hvorefter økonomi- og erhvervsministeren fremsætter forslag om revision af loven i folketingsåret 2009/10. Ministeren kan dog på et tidligere tidspunkt fremsætte forslag til revision, hvis ministeren finder, at der er behov for justeringer i loven.

4. Høring

Forslaget har været sendt i høring hos A/S Dansk Shell, Advokatrådet, Amtsrådsforeningen i Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Bager- og Konditormestrene i Danmark, Benzinforhandlernes Fælles Repræsentation, Beskæftigelsesministeriet, Brancheorganisationen for Forbrugerelektronik, Camping Branchen, Camping-Rådet, Danmarks Frugthandlere, Danmarks Restauranter og Cafés – DRC, Danmarks Skohandlerforening, Danmarks Tapet- og Farvehandlerforening, Danmarks Turistråd, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Automat Brancheforening, Dansk Automobilhandler Forening, Dansk Blomsterhandlerforening, Dansk Dagligvareleverandør Forening, Dansk Familielandbrug, Dansk Frisør- og Kosmetikerforbund, Dansk Frisørmesterforening, Dansk Fødevareråd, Dansk Handel og Service, Dansk Industri, Dansk Isenkramforening, Dansk Supermarked A/S, Dansk Textil & Beklædning, Dansk Textil Union, Danske Husmandsforeninger, Danske Slagtermestres Landsforening, De Danske Landboforeninger, De Samvirkende Købmænd (DSK), De Selvejende Statoil Forhandlere, Den Danske Dommerforening, Det Danske Handelskammer, Det Kooperative Fællesforbund, DK-Benzin A/S, DSB Færgerestauranter og Tax-free Shops A/S, DSB restauranter og kiosker A/S, Erhvervs- og Boligstyrelsen, FDB, FDB Strategi Gruppen, Finansforbundet, Finansministeriet, Finansrådet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Forbrugerrådet, Forbrugerstyrelsen, Foreningen af Dagligvare Grossister, Foreningen af Politimestre i Danmark, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Foreningen af VideogramDistributører og Brancheforeningen af Videoforhandlere, Foreningen Registrerede Revisorer FRR, Forsikring og Pension, Forsvarministeriet, Frederiksberg Kommunalbestyrelse, Frederiksberg Kommune, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Handels-, Transport- og Servicekartellet, HK/Handel, Hotel-, Restaurations- og Turisterhvervets

Arbejdsgiverforening – HORESTA, HTS - Handel, Transport og Serviceerhvervene, Håndværksrådet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Justitsministeriet, Kirkeministeriet, Kommunernes Landsforening, Kristelig Arbejdsgiverforening, Kulturministeriet, Københavns City Center, Københavns Kommune, Københavns Magistrat, Københavns Vin- og Tobakshandlerforening af 1885, Landbrugsrådet, Landsforeningen Loyal Handel, Landsorganisationen i Danmark, Leverandørforeningen for Tobaks- og Konfekturvarer, Miljøministeriet, Ministeriet for Familie og Forbrugeranliggender, Ministeriet for Flygtninge Indvandrere og Integration, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Landsorganisationen af Danmarks Detailfiskehandlere og Ostehandlerforeningen for Danmark, Ministeriet for videnskab, teknologi og udvikling, Møbelhandlernes Centralforening i Danmark, Nærbutikkernes Landsforening, Oliebranchens Fællesrepræsentation, Politidirektøren i København, Q8 Forpagtere og Forhandlere, Restaurations Branchens Forbund – RBF, Rigspolitichefen, Afdeling E, Rigsrevisionen, Sammenslutningen af Danske Benzinforhandlere, Sammenslutningen af Texaco-Forhandlere, Skatteministeriet, Socialministeriet, Statsministeriet, Trafikministeriet, Turismens Fællesråd, Udenrigsministeriet, Undervisningsministeriet, Vinhandlerforeningen for Danmark, Vin- og Tobakshandlernes Landsforening

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner
Lovforslaget forventes ikke at få hverken økonomiske eller administrative konsekvenser for stat, kommuner eller regioner.

6. Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet
Lovforslaget indeholder en række initiativer, der forventes at have positive økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

Der foreslås i § 2, stk. 2, en liberalisering af reglerne for søndagsåbent, der giver alle butikker mulighed for at holde åbent den første søndag i hver måned samt de søndage i december, der ligger forud for juleaftensdag. Endvidere har butikkerne 6 søndage om året, hvor de kan holde åbent efter den enkelte butiks eget valg, dog således at de to af disse skal placeres i juli/august. Dette vurderes at være gavnligt for butikkernes afsætningsmuligheder.

Den hidtidige bestemmelse om, at alkohol ikke må sælges i tidsrummet fra kl. 20.00 til kl. 06.00, afskaffes. Foruden muligheden for at forøge butikkernes afsætning indebærer dette forslag, at butikkerne ikke længere behøver at foretage afskærmning overfor publikum, hvorved der opnås såvel en økonomisk som administrativ besparelse for disse butikker.

Ændringen i næringslovens regelsæt om omførsel, hvorved der skabes mulighed for omførsel af alle dagligvarer, samt ophævelsen af restaurationslovens forbud mod samdrift, forventes ligeledes at give øgede afsætningsmuligheder.

7. Administrative konsekvenser for erhvervslivet
Reglerne om indsendelse af revisorerklæring som betingelse for at kunne holde søndagsåbent for dagligvarebutikker med en omsætning, der ligger under 27,1 mio. kr., er uændrede i forhold til den gældende lov om butikstid. Lovforslaget påfører således ikke erhvervslivet ekstra byrder i forhold til den bestående lov.

Derimod medfører afskaffelsen af forbudet mod salg af alkohol efter kl. 20, at den gældende lovs krav om afskærmning over for publikum forsvinder. Dette vil betyde

såvel en økonomisk som en administrativ lettelse for de butikker, der udnytter åbningstiderne.

8. Konsekvenser for miljøet

Lovforslaget forventes ikke at få konsekvenser for miljøet.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

10. Oversigt over økonomiske og administrative konsekvenser i skemaform

	Positive konsekvenser/mindre omkostninger	Negative konsekvenser/meromkostninger
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Liberaliseringen af lukkelovens åbningstider og af næringslovens omførselsregler samt afskaffelsen af forbudet mod samdrift i restaurationsloven vurderes at være gavnlige for butikkernes afsætningsmuligheder. Afskaffelsen af forbudet mod salg af alkohol efter kl. 20 betyder, at den gældende lovs krav om afskærmning over for publikum forsvinder. Dette vil betyde såvel en økonomisk som en administrativ lettelse for de butikker, der udnytter åbningstiderne.	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Afskaffelsen af forbudet mod salg af alkohol efter kl. 20 betyder, at den gældende lovs krav om afskærmning over for publikum forsvinder. Dette vil betyde såvel en økonomisk som en administrativ lettelse for de butikker, der udnytter åbningstiderne.	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Den foreslåede liberalisering må forventes at gøre det nemmere for borgerne at foretage deres indkøb.	Ingen, idet arbejdstid, løn m.m. forhandles ved overenskomster.
Forholdet til EU-	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Lovens anvendelsesområde er ændret på et enkelt punkt, idet loven nu også finder anvendelse ved omførsel af dagligvarer, jf. om ændringen i næringslovens § 12 nedenfor. Bortset herfra er lovens anvendelsesområde uændret i forhold til den gældende lov. Loven omfatter efter stk. 1 butikker, hvorfra der foregår detailsalg. Ved detailsalg forstås salg af varer direkte til forbrugere, hvorimod eksempelvis en gros salg, dvs. salg af varer til andre næringsdrivende til videresalg eller forarbejdning, ikke er omfattet. Butiksbegrebet er således uændret i forhold til den gældende lov. Butikker omfatter salgs- og udleveringssteder, herunder selvstændige boder og studepladser. Ved salg fra permanente kræmmermarkeder o.lign. omfatter det derfor den enkelte bod. Lagre og håndværkeres salg fra lagre vil fortsat være omfattet af loven, når disse fungerer som salgs- eller udleveringssted.

Som noget nyt vil loven ikke alene omfatte erhvervsmæssigt detailsalg af varer til forbrugere, når salget finder sted fra fast forretningssted, jf. næringslovens § 10. Loven vil nu med få undtagelser også omfatte omførsel af dagligvarer, jf. forslaget til ændring af næringslovens § 12. Der henvises herom til lovforslagets § 13, nr. 5, der indeholder forslag til ændring af næringslovens § 12.

Enkeltstående kræmmermarkeder, hvortil der kan gives dispensation til salg af nye varer efter næringslovens § 13, vil som hidtil ikke være omfattet af denne lovs bestemmelser. Permanente kræmmermarkeder, der afholdes f.eks. ugentligt i en bestående bygning eller hal, og hvor kræmmerne opfylder næringslovens krav om fast forretningssted, vil derimod falde ind under lovens regler. Detailsalg af udvalgsvarer vil derfor alene kunne ske herfra på de 20 søndage, der er omhandlet i forslaget § 2.

Loven omfatter detailsalg af varer. Tjenesteydelser er således ikke omfattet. Dinér transportable-virksomhed, der primært består i udførelse af tjenesteydelser, er derfor heller ikke omfattet af loven. Det samme gælder f.eks. fremkaldelse af film, samt salg af billetter, lodsedler, totalisatorvirksomhed, herunder tips, lotto og lignende. Videoudlejningsvirksomheder, der i begrænset omfang sælger videofilm, er heller ikke omfattet, så længe den primære virksomhed består i udlejning af videofilm. Sælges der herudover andre varer fra videobutikken, vil den derimod være omfattet af loven. Hvis en sådan butik skal kunne holde åbent i den generelle lukketid, må omsætningen af dagligvarer derfor ikke overstige den omsætningsgrænse, der er fastsat i henhold til § 5.

Salg på messer, kortvarige udstillinger, dyrskuer, festivaler, omrejsende forlystelsesetablisementer m.v. foregår ikke fra fast forretningssted og er som hidtil ikke omfattet af loven, men kræver tilladelse efter reglerne i næringsloven.

Som i den gældende lov er apoteker omfattet af lov om apoteksvirksomhed, og derfor undtaget fra loven, jf. stk. 3.

Stk. 2 er nyt og hænger sammen med ændringen af restaurationsloven, så "samdrift" bliver tilladt, dvs. at det bliver muligt fra en restauration at foretage detailsalg af varer – og på tilsvarende måde i en detailbutik at foretage servering. Betydningen af stk. 2 er,

at en butik, der foretager servering, f.eks. udskænker vin eller kaffe, vil være underlagt butikstidsreglerne, når der foretages detailsalg og restaurationslovens regler, når der foretages servering. Det betyder, at en butik, der benytter sig af muligheden for at servere for gæsterne, skal have næringsbrev og evt. alkoholbevilling hertil, samt i øvrigt opfylde de betingelser om indretning, brandsikkerhed, hygiejne m.m., som andre myndigheder stiller.

Til § 2

Stk. 1 viderefører de generelle lukketidsregler. Den generelle lukketid er således fortsat fra lørdag kl. 17.00 til mandag kl. 6.00 samt på helligdage, grundlovsdag og juleaftensdag. Som noget nyt foreslås det, at der heller ikke må ske detailsalg nytårsaftensdag efter kl. 15.00.

Følgende dage anses i relation til lov om detailsalg for helligdage: 1. og 2. juledag, nytårsdag, skærtorsdag, langfredag, 1. og 2. påskedag 1. og 2. pinsedag, Store Bededag og Kr. himmelfartsdag.

Alle butikker uanset placering, størrelse, sortiment m.v. vil således kunne holde døgnåbent og foretage detailsalg fra mandag morgen kl. 6.00 til lørdag eftermiddag kl. 17.00.

Som følge af lovforslagets mulighed for at etablere samdrift vil den hidtil snævre fortolkning af butikkernes mulighed for i den generelle lukketid at holde åbent for udstillinger, rundvisninger o.lign. ikke længere kunne opretholdes. Forslaget vil således betyde, at en butik i den generelle lukketid kan holdes åben for sådanne arrangementer, men at der ikke må foregå detailsalg fra butikken i dette tidsrum.

Butikker, der benytter sig af muligheden for også at have servering for kunderne i overensstemmelse med restaurationslovens regler, kan altså holdes åbne også i de perioder, hvor de ellers efter lovforslaget skulle være lukket. Der må dog i disse perioder ikke finde detailsalg sted fra butikkerne. I lovforslaget benyttes derfor ikke længere den ellers gængse betegnelse "butikkernes åbningstid" eller "butikkernes lukketid", men derimod "at der må ske detailsalg", henholdsvis "at der ikke må ske detailsalg".

Det foreslås i stk. 2, at alle butikker - såvel dagligvarebutikker som udvalgsvarebutikker - må holde søndagsåbent den første søndag i måneden. Falder den første søndag i en måned på en helligdag eller grundlovsdag skal butikkerne dog holde lukket denne dag

I december måned må der fra butikkerne endvidere foregå detailsalg på de søndage, der falder forud for juleaftensdag i tidsrummet mellem kl. 10.00 og kl. 17.00. Den sidste søndag før juleaftensdag må butikkerne dog holde åbent til kl. 20.00.

Herudover giver lovforslaget i stk. 3 mulighed for, at butikkerne yderligere kan holde åbent et antal "løse" søndage om året. Der er tale om 6 søndage, som kan placeres efter butikkernes eget frie valg. De to af disse søndage skal dog placeres i turistmånederne juli/august. De øvrige 4 kan placeres efter eget ønske, f.eks. i forbindelse med lokale arrangementer, hvor butikkerne ønsker ekstraordinært at kunne holde søndagsåbent. Det kunne f.eks. være naturligt, at butikkerne reserverer en søndag til en eventuel festuge, regatta eller en anden større lokal begivenhed, der tiltrækker mange mennesker. De "løse" søndage kan dog ikke placeres på helligdage

samt juleaftensdag og grundlovsdag og kan ikke benyttes til at udvide åbningstiden nytårsaftensdag til efter kl. 15.

Butikkerne kan på såvel de "faste" som de "løse" søndage holde åbent fra kl. 10.00 til kl. 17.00 og vil kunne sælge øl, vin og spiritus i åbningstiden - nytårsaftensdag dog kun til kl. 15.

Påske- og pinselørdag samt den sidste lørdag før juleaftensdag har butikkerne som hidtil mulighed for at holde åbent til kl. 20.00. Nytårsaftensdag er lukketiden dog som noget nyt fastsat til kl. 15.

Stk. 5 viderefører den hidtidige bestemmelse om salg fra automater, hvorefter automatsalg kan finde sted døgnet rundt.

Til § 3

§ 3 er en uændret videreførelse af bestemmelsen i den gældende lovs § 4, der vedrører salg af bestemte varer. Der er således ikke foretaget nogen ændringer i forhold til de gældende bestemmelser.

Bestemmelsen opregner alene de varegrupper, der må sælges i den almindelige lukketid. Bestemmelsen indeholder således ikke begrænsninger i hvilke butikker, der må sælge de omhandlede varer. Der er derfor ikke noget i vejen for, at f.eks. scootere, som er omfattet af reglen i stk. 1, nr. 2, om motorkøretøjer, sælges i den almindelige lukketid fra en cykelforretning. Forretningen må dog i lukketiden ikke sælge andre varer end angivet i § 3.

I medfør af stk. 1, nr. 4, er planter, blomster, kranse og tilbehør hertil, samt havebrugsvarer undtaget. Der er hermed først og fremmest taget højde for de varer, som sædvanligvis sælges fra blomsterbutikker, planteskoler og gartnerier. Ved havebrugsvarer forstås varer, som anvendes ved og i forbindelse med dyrkning af planter og træer i haver. Der kan f.eks. være tale om frø, løg, gødning, ukrudtsmidler og mindre haveredskaber, men ikke havemøbler og fliser.

Efter stk. 1, nr. 5, er husdyr undtaget fra de almindelige lukketidsbestemmelser. Ved husdyr forstås dyr, der sædvanligvis indgår i almindelige landbrugsbedrifter. Undtagelsen omfatter således ikke kæledyr.

Som hidtil er løsøre, der afhændes ved tvangsauktion eller er indleveret fra et bo og afhændes ved frivillig offentlig auktion, undtaget fra de almindelige lukketider efter stk. 1, nr. 6. Herved gives mulighed for, at tvangsauktionssalg og auktioner over effekter indleveret fra et bo kan finde sted uden for den almindelige åbningstid. Samme mulighed gælder ikke for frivillige offentlige auktioner, hvor effekterne ikke stammer fra et bo. Det skyldes, at denne form for auktion i realiteten ikke adskiller sig fra almindeligt erhvervsmæssigt detailsalg af varer. Dette salg er derfor omfattet af de almindelige lukketidsregler. Tæppesalg under en frivillig offentlig auktion må således ikke foregå på en søndag, da der er tale om salg af en almindelig udvalgsvarer, som ikke er særskilt undtaget.

Ved revisionen af loven i 2001 blev der indsat en bestemmelse, hvorefter salg af brugte genstande kan finde sted i den almindelige lukketid. Herved fik bl.a. antikvitetsforretninger mulighed for at holde åbent om søndagen. Bestemmelsen er videreført i forslagets stk. 1, nr. 7. Det er dog en forudsætning, at indehaveren har

bevilling til handel med brugte genstande. Udøves virksomheden fra flere forretningssteder, kan kun ét af disse forestås af bevillingshaveren. Driften af de øvrige forretningssteder skal forestås af bestyrere, der er godkendt af politiet. Ved kontrolbesøg kan politiet således konstatere, om indehaveren har en bevilling til handel med brugte genstande og dermed lovligt kan holde åbent i den generelle lukketid.

Stk. 2 svarer til den gældende lovs § 4, stk. 2. Bestemmelsen har kun selvstændig betydning for butikker med en omsætning over 27,1 mio. kr. Denne omsætningsgrænse pristalsreguleres årligt, jf. forslaget § 5, stk. 8.

Til § 4

§ 4 omfatter - i modsætning til § 3 - bestemte butikker, herunder butikker med særlig beliggenhed. Bestemmelsen viderefører i uændret form den gældende lovs § 5.

Salg fra butikker i udstillingslokaler, forlystelseshaver, dyreparker o. lign. i stk. 1, nr. 1, er således fortsat undtaget fra reglerne om den almindelige lukketid. Også museers salg af plakater, postkort, souvenirs m.v. vil være undtaget fra lukketidsreglerne. Under bestemmelsen hører også dyreparker og faste forlystelseshaver.

Mens faste dyreparker og faste forlystelseshaver således er undtaget fra lovens generelle lukketider, gælder det samme ikke for kortvarige udstillinger og omrejsende forlystelser. Disse vil imidlertid som følge af den foreslåede ændring af næringslovens § 12 kunne sælge dagligvarer, jf. forslaget § 13, nr. 5, om omførsel.

Stk. 1, nr. 2, viderefører bestemmelsen om, at der ved serviceanlæg på motorvejsnettet er adgang til køb af såvel benzin som andre varer. Anlæggene er karakteriseret ved, at der alene er adgang dertil direkte fra motorvejene, dog for så vidt angår enkelte serviceanlæg tillige adgang via tilslutningsanlæg. Formålet bag etableringen af disse anlæg på motorvejene er, at de alle ugens syv dage, 24 timer i døgnet, skal kunne forsyne de trafikanter, der allerede benytter motorvejsstrækningerne. Anlæggene skal derimod ikke i kraft af deres vareudbud i sig selv kunne tiltrække kunder og dermed øge trafikken på motorvejsnettet.

Ifølge forslaget § 1, nr. 3, er butikker beliggende i passagerskibe, fly og tog undtaget fra lukketidsreglerne. Der skal være tale om butikker, der betjener de rejsende. En væsentlig del af salget skal således ske til rejsende, for at en butik er omfattet af undtagelsen.

I stk. 1, nr. 4, præciseres det, at der ved butikker beliggende i lufthavne forstås butikker i samme bygning som lufthavnens egne faciliteter til betjening af de rejsende. Bestemmelsen eksisterer af hensyn til rejselivet, og den har samme udstrækning som bestemmelsen vedrørende butikker i jernbane- og rutebilstationer.

Bestemmelsen om lejrpladser videreføres i stk. 1, nr. 5. Lejrpladser (campingpladser) omfatter mere permanent organiserede lejrpladser, men også nye lejrpladser, som etableres med henblik på varig anvendelse for gæster. Ved sådanne lejrpladser er der tale om permanente sanitære installationer. Butikken skal især henvende sig til pladsens gæster. Det er derfor en forudsætning, at der er gæster på pladsen.

Bestemmelsen i stk. 1, nr. 6, om butikker beliggende i jernbane- og rutebilstationer viderefører den hidtidige bestemmelse. Herefter kan såvel dagligvare- som

udvalgsvarebutikker holde åbent, hvis deres årlige omsætning ikke overstiger omsætningsgrænsen på 27,1 mio. kr. inkl. moms og punktafgifter. Ved butikker beliggende i jernbane- og rutebilstationer forstås butikker beliggende i samme bygninger som stationens egne faciliteter til betjening af de rejsende.

Bestemmelsen i stk. 2, foreslås videreført i uændret form. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler, der præciserer afgrænsningen af de lokaliteter, der er nævnt i § 4, stk. 1. Bestemmelsen kan ikke anvendes til at fastsætte regler, der begrænser de omhandlede butikkers lovligt eksisterende rettigheder, men kan alene benyttes til at præcisere lokaliteternes afgrænsning.

Til § 5

Bestemmelsen indeholder betingelserne for, at mindre dagligvarebutikker kan holde åbent i den generelle lukketid. Bestemmelsen er med enkelte præciseringer videreført uændret fra den gældende lovs § 6.

For, at en dagligvarebutik kan holde åbent i den generelle lukketid, skal en statsautoriseret eller registreret revisor indsende en erklæring til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen om, at omsætningen for butikken ligger under omsætningsgrænsen på p.t. 27,1 mio. kr. Som under den tidligere lov vil der blive fastsat bestemmelse om, at revisors erklæring kun kan indsendes elektronisk ved brug af elektronisk signatur.

Omsætningen opgøres for eksisterende butikkers vedkommende ud fra den realiserede omsætning for den seneste regnskabsperiode. For nye butikkers vedkommende opgøres omsætningen ud fra den budgetterede omsætning for første regnskabsperiode. Omsætningen skal i begge tilfælde opgøres inkl. moms og alle punktafgifter, men kan fratrækkes omsætningen fra de varetyper, som er nævnt i § 3, stk. 1 (særlige varer), samt omsætningen fra tjenesteydelser og en gros salg, som ikke omfattes af loven. Omsætningen skal i tilfælde af, at regnskabsperioden er kortere eller længere end 12 måneder, omregnes til helårstal.

Ved eksisterende butikker forstås butikker, der på indsendelsestidspunktet har overstået første regnskabsperiode. Ved nye butikker forstås butikker, der på indsendelsestidspunktet ikke har overstået første regnskabsperiode.

En eksisterende butik kan, hvis den væsentligt ændrer karakter, ændre status til en ny butik i relation til § 5. Hvis ejerskabet og butikkens beliggenhed ikke ændres, skal der dog meget til, at karakterændringen kan karakteriseres som væsentlig. Alene det, at en butik indskrænker eller udvider sortimentet evt. kombineret med en ombygning er således som hovedregel ikke tilstrækkelig til, at der er tale om en ny butik i relation til bestemmelsen.

Til § 6

Som under den gældende lovgivning kan Erhvervs- og Selskabsstyrelsen tillade, at dagligvarebutikker, der ligger i landområder, og hvis omsætning overstiger omsætningsgrænsen på 27,1 mio. kr., undtages fra lukketidsreglerne. Der skal være tale om butikker, der har stor betydning for indkøbsmulighederne i lokalsamfundet, og som typisk udgør den eneste indkøbsmulighed i området. En dagligvarebutik er en butik, der hovedsageligt sælger dagligvarer, hvorved forstås varer, der forbruges samtidig med, at de bruges.

Til § 7

I lovforslaget foreslås det, at særreglerne om salg af alkohol efter bestemte tidspunkter udgår. Straffebestemmelsen er derfor ændret i overensstemmelse med dette forslag. Principperne i den gældende sanktionsbestemmelse opretholdes i øvrigt uændret, således at der ved udmålingen af bøde skal tages særligt hensyn til størrelsen af en opnået eller tilsigtet økonomisk fordel.

Til § 8

Paragraffen indeholder lovforslagets ikrafttrædelsesbestemmelse. Lovens ikrafttræden foreslås fastsat til den 1. juli 2005. §§ 14-16, der vedrører henholdsvis erhvervslejeloven og lejeloven, foreslås sat i kraft den 1. juli 2010, så butikscentrene får en rimelig overgangsperiode.

Til § 9

§ 9 vedrører tilladelser og særbestemmelser, der består i henhold til tidligere butikstidslove, som enten givet lokalt af kommunalbestyrelsen, eller som direkte er fremgået af tidligere butikstidslove. For enkelte af disse gælder, at der ved lovændringen i 2001 blev fastsat en udløbsdato, således at de inden for en nærmere afgrænset periode ophører med at have virkning, jf. nedenfor.

I henhold til stk. 1 bevarer lovligt givne tilladelser fra kommunalbestyrelsen deres gyldighed tidsubegrænset. Der er tale om tilladelser, der er givet inden lovændringen i 1995. Tilladelserne kan f.eks. vedrøre butikker beliggende i haveforeninger, ved sygehuse o.lign., butikker, der i særlig grad betjener turister, eller butikker beliggende i grænse- eller sommerhusområder. I takt med liberaliseringen af åbningstiderne, herunder ikke mindst lovforslagets mulighed for at alkohol vil kunne sælges i hele åbningstiden, forventes disse tilladelsers betydning at falde.

Stk. 2 viderefører bestemmelsen i den gældende lovs § 15, stk. 2, og omhandler tilladelser givet af kommunalbestyrelsen til sommerhus- og weekendområder. Den særlige ordning for butikker i disse områder kan dog kun benyttes af butikker, der den 5. oktober 2000 var beliggende i et udlagt område samt af butikker, der falder under lovens omsætningsgrænse på 27,1 mio. kr. Reglen er ikke begrænset til dagligvarebutikker.

Stk. 3 viderefører den gældende lovs § 13, stk. 2. Herefter gælder tidligere lovs særregler for skibsprovianteringsforretninger og butikker beliggende på eller ved havnearealer kun for butikker, der har holdt åbent forud for den 5. oktober 2000. Disse butikker kan fortsætte hermed indtil den 1. juli 2007, hvorefter særreglen ophører med at have virkning, jf. dog nedenfor om modifikationen for havnebutikker i stk. 4.

Reglen i stk. 3 om ophør af særreglen for havnebutikker modificeres i stk. 4, hvorefter kommunalbestyrelsen kan beslutte, at de butikker i kommunen, der er omfattet af havnebestemmelsen, kan fortsætte hermed i en nærmere angivet periode efter 1. juli 2007. Perioden fastsættes af kommunalbestyrelsen, og en forlængelse vil omfatte de butikker, der benyttede reglen før 5. oktober 2000, jf. stk. 3. Nye butikker, der er kommet til efter denne dato, og butikker, der ikke før denne dato benyttede sig af reglen, vil således ikke kunne blive omfattet. Reglen viderefører bestemmelsen i § 13, stk. 3, i den gældende lov.

Til § 10

Bestemmelsen viderefører § 16 i den gældende butikstidslov, hvorefter tilladelser, der er givet af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, bevarer deres gyldighed. Tilsvarende gælder tilladelser givet i medfør af den gældende § 7.

Til § 11

Som det har været tilfældet med de seneste butikstidslove, er der også i dette lovforslag indsat en bestemmelse om, at loven tages op til revision. Dette skal senest ske i folketingsåret 2009/10.

Til § 12

Til nr. 1

Bestemmelsen i restaurationslovens § 6, stk. 2, foreslås ophævet. Ifølge bestemmelsen må der fra restaurationer ud af huset kun sælges tillavet mad m.v., og stærke drikke må kun sælges sammen med og som forholdsmæssigt tilhører til tillavet mad. Forslaget betyder, at der skabes mulighed for, at detailsalg vil kunne ske fra restaurationer. Samtidig foreslås restaurationslovens § 9 ophævet, jf. forslaget § 12, nr. 3. Denne bestemmelse indeholder et forbud mod servering af stærke drikke i lokaler, der benyttes til anden næringsvirksomhed. Ophævelsen af de to bestemmelser giver mulighed for, at der kan ske samdrift, dvs. at der fra restaurationer kan ske detailsalg, og at der i butikker kan ske servering.

Salg ud af huset er ikke omfattet af serveringsbegrebet i restaurationslovens § 1, stk. 3, hvorefter der ved servering forstås salg af spise- eller drikkevarer til nydelse på eller ved salgsstedet. Som en konsekvens af forslaget, vil salg ud af huset ikke længere være omfattet af restaurationsloven. Salg af varer vil være omfattet af lov om detailsalg fra butikker m.v., se bemærkningerne til lovforslagets § 12, nr. 7.

Som nævnt, foreslås også adgangen til fra virksomheder med alkoholbevilling at sælge stærke drikke ud af huset som tilhører til tillavet mad, ophævet. Denne adgang har hidtil gjort det muligt for restaurationer at sælge øl og vin på tidspunkter, hvor det ikke er lovligt efter den gældende lov om butikstid. Med ophævelsen af bestemmelsen kan restaurationsvirksomhederne sælge vin og øl ud af huset, når det er muligt efter lov om detailsalg fra butikker m.v. Salget skal herefter ikke længere ske som forholdsmæssigt tilhører til tillavet mad.

Til nr. 2

Der er alene tale om tilretning af en forkert henvisning.

Til nr. 3

Bestemmelsen foreslås ophævet. Den gældende § 9, stk. 1, indeholder et forbud mod at drive virksomhed med servering af stærke drikke i lokaler, der benyttes til anden næringsvirksomhed, eller i lokaler, som står i forbindelse med andre salgslokaler, medmindre lokalerne har hver sin indgang fra et sted, hvortil der er offentlig adgang. Der vil herefter kunne være lokalesammenfald mellem restaurationsvirksomhed og detailhandel. Undtagelserne i den gældende lovs § 9, stk. 2, er herefter overflødige og foreslås ligeledes ophævet.

Forbudet i § 9 omfatter næringsvirksomhed og ikke kun detailsalg. Med forslaget om at ophæve bestemmelsen bliver det muligt at drive restaurationsvirksomhed sammen med anden næringsvirksomhed, medmindre det er særskilt forbudt i anden lovgivning. Restaurationsvirksomhed kan således foruden med detailsalg også drives sammen

med f.eks. galleridrift eller anden udstillingsvirksomhed. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til nr. 5.

Til nr. 4

Formålet med den gældende § 16 er at sikre en uafhængig restauratørstand. Bestemmelsen er opbygget, så den skal hindre leverandører i at få økonomisk indflydelse på en restaurationsvirksomhed, der har alkoholbevilling. Der er således i stk. 1 et forbud mod aktiebesiddelse eller –overdragelse til nogen, der fremstiller eller forhandler drikkevarer. Stk. 2 indeholder et forbud mod finansiering, og stk. 4 og 5 indeholder forbud mod, at personer eller selskaber, som fremstiller eller forhandler drikkevarer, får alkoholbevilling. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan dog i alle situationer give tilladelse, hvis betingelserne herfor skønnes at foreligge.

I forbindelse med afskaffelsen af forbudet mod samdrift må det forventes, at en række detailhandlere vil benytte sig af muligheden for at opnå alkoholbevilling, så der i deres butik kan ske servering – også af stærke drikke. Tilsvarende må det forventes, at en række restauratører med alkoholbevilling ønsker at benytte sig af muligheden for, at der fra restaurationen kan ske detailsalg.

Med den foreslåede ændring, hvorefter kun forhandling en gros vil være omfattet, løses der op for det gældende forbud mod, at detailforhandlere af drikkevarer kan få alkoholbevilling. Herefter vil der rent faktisk kunne finde en kombination af detailsalg og servering af stærke drikke sted fra samme butik/restauration.

Det vil naturligvis ikke være alle butikker, der er lige egnede til også at kunne udskænke alkohol. Mulighed herfor vil kræve en alkoholbevilling, som gives af bevillingsmyndigheden, der i hvert enkelt tilfælde må tage konkret stilling til, om betingelserne er til stede.

Som en konsekvens af at samdrift tillades, foreslås det, at ordet "forhandler" erstattes med "en gros forhandler". Bestemmelsen vil herefter alene berøre engrossalg. Salg fra grossister til handlende er således stadig omfattet af forbudet i § 16. Hvis der sker videresalg til andre handlende, vil forholdet derfor være omfattet af forbudet i § 16 og vil således ikke kunne finde sted, med mindre der foreligger en konkret tilladelse hertil fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Hvis en vinhandler derimod importerer vine udelukkende til salg i egen butik, vil dette ikke være omfattet af forbudet i § 16.

Til nr. 5

Ifølge den gældende bestemmelse i § 20, stk. 4, må der fra kantiner, også til medtagelse uden for virksomheden, sælges tillavet mad, brød, kager og drikkevarer, dog ikke stærke drikke. Bestemmelsen foreslås ophævet, således at der også fra kantiner kan ske detailsalg.

Til nr. 6

Bestemmelsen i § 24, stk. 1, skal modvirke såkaldt smugkrovirksomhed. En købmand, som ikke har bevilling, må således ikke servere øl for sine kunder. Dette forbud opretholdes. Da samdrift imidlertid skal være mulig, er det foreslået tydeliggjort, at forbudet naturligvis ikke gælder, når der er udstedt en alkoholbevilling. I disse tilfælde må der selvsagt ske servering for kunderne i restaurationen på vilkår, der i øvrigt gælder herfor i restaurationsloven.

Til nr. 7

Restaurationer vil efter forslaget få mulighed for at drive detailhandel på lige fod med butikker. Stk. 1 præciserer, at detailsalg – også fra restaurationslokaler – er underlagt lukketidsreglerne i lov om detailsalg m.v. Selv om der sker samdrift, dvs. både detailsalg fra og restaurationsdrift i samme virksomhed, så skal virksomheden overholde begge regelsæt. Virksomheden er således underlagt lov om detailsalg m.v., når der sker detailsalg, og er underlagt restaurationsloven, når der sker servering. Ved sådan samdrift må en restauration med alkoholbevilling udskænke alkohol, men skal ophøre med enhver form for udskænkning og servering ved lukketidens indtræden efter restaurationslovens regler. Derimod kan restaurationen godt ud af huset som detailsalg sælge øl og vin, når blot reglerne i lov om detailsalg fra butikker m.v. overholdes.

Tilsvarende må en butik sælge øl og vin m.v. i overensstemmelse med reglerne i lov om detailsalg fra butikker m.v., ligesom der i butikken må ske servering, så længe det sker i overensstemmelse med restaurationslovens regler. Men der må naturligvis ikke ske servering af nogen art – hverken af mad eller drikkevarer – uden for det tidsrum, i hvilket restaurationsdelen må holde åbent.

I restaurationslovens § 27 er det bestemt, at på serveringssteder, hvor der serveres stærke drikke, må personer under 18 år ikke være beskæftiget i serveringslokaler, garderobe eller på toiletter i åbningstiden. Ved samdrift med servering af stærke drikke må der ikke beskæftiges personer under 18 år i forbindelse med restaurationsvirksomheden. Personer, som er under uddannelse i tjenerfaget eller er uddannet i dette fag, er i henhold til restaurationsloven dog undtaget fra dette forbud.

Butikker, der er indrettet med mulighed for restaurationsdrift, skal overholde lov om detailsalg fra butikker m.v. for så vidt angår detailsalget og restaurationsloven for så vidt angår driften af restaurationen. De særlige regler i lov om detailsalg fra butikker, der giver mindre dagligvarebutikker mulighed for at holde søndagsåbent, skal for butikker/restaurationer, hvori der sker samdrift, alene opgøres på basis af den omsætning, der stammer fra detailsalget. Ved opgørelse af omsætningen skal den omsætning, der stammer fra serveringen, således ikke medtages. En udvalgsvarebutik kan således ikke via sin restaurationsdrift blive til en dagligvarebutik. Det vil derfor eksempelvis ikke være muligt at åbne en café i en udvalgsvarebutik - f.eks. en tøjbutik - og herefter holde åbent om søndagen for salg af tøj, da dette ikke er tilladt i henhold til lov om detailsalg fra butikker. Tilsvarende vil en restauration heller ikke lovligt kunne sælge udvalgsvarer i det tidsrum, som butikker, der hovedsagelig sælger udvalgsvarer, skal holde lukket.

Hvis der åbnes en café i forbindelse med butik, skal den i lighed med andre caféer søge om næringsbrev og eventuelt om alkoholbevilling. Indretningen skal naturligvis opfylde gældende bygge- og sundhedsmæssig lovgivning, og lokalerne må ikke tages i brug, før de er godkendt af den pågældende myndighed, jf. restaurationsloven § 2, stk. 4.

Ved bevillingsansøgninger i forbindelse med samdrift skal bevillingsmyndigheden - som det er tilfældet ved almindelig restaurationsdrift - inddrage samfundsmæssige, ædruelighedsmæssige, ordensmæssige og dermed sammenhængende hensyn. Det må være op til bevillingsmyndigheden at skønne i konkrete tilfælde, om betingelserne for alkoholbevilling er opfyldt under iagttagelse af lovgivningens regler. En bevilling kan eventuelt begrænses. F.eks. kan en bevilling begrænses til øl og bordvin og til bestemte tidsrum. Det må påregnes, at en række butikker ud fra en samlet

bedømmelse vil være uegnede til samdrift. Der vil formentlig være visse virksomhedstyper, hvor restaurationsdrift i en butik ud fra f.eks. hygiejnemæssige eller samfundsmæssige betragtninger ikke vil være acceptabelt. Samtidig skal der også være de nødvendige faciliteter til rådighed for publikum.

Restaurationer uden alkoholbevilling vil også have mulighed for at sælge dagligvarer og stærke drikke en detail efter reglerne i lov om detailsalg fra butikker m.v. Restaurationernes detailsalg vil dermed være omfattet af lov om detailsalg fra butikker m.v. samt lovens undtagelser med de begrænsninger, der følger af restaurationsloven. Det vil dog fortsat være forbudt i medfør af restaurationsloven § 30 at nyde de stærke drikke i serveringslokalerne eller stille lokaler til rådighed for nydelse af stærke drikke. Tilsvarende gælder for en butik, som må holde åbent under forudsætning af, at den årlige omsætning ikke overstiger den fastsatte grænse i lov om detailsalg fra butikker m.v. I dette tilfælde skal virksomheden i tilfælde af samdrift i øvrigt tilrettelægges således, at butikkens egen årlige omsætning kan dokumenteres.

Ved ansøgning om alkoholbevilling kan der være tale om, at ansøgeren i forbindelse med detailhandlen forhandler drikkevarer. Efter den gældende restaurationslovs § 16 skal der søges om tilladelse til at opnå alkoholbevilling, da forhandlere af drikkevarer ikke må drive restaurationsvirksomhed. Da lovforslaget imidlertid nu netop foreslår en adgang til samdrift, er § 16 foreslået justeret i overensstemmelse hermed, jf. bemærkningerne til nr. 4.

Den gældende stk. 1, som bliver stk. 2, bibeholdes uændret. Bestemmelsen indeholder en adgang for Erhvervs- og Selskabsstyrelsen til at fastsætte regler om indretning og benyttelse af lokaler og lignende. Viser der sig behov for at fastsætte nærmere regler om indretning af restaurationer i tilfælde af samdrift, vil styrelsen kunne udstede en bekendtgørelse herom i medfør af denne bestemmelse.

Til nr. 8

Som en konsekvens af forslaget om samdrift foreslås det endvidere, at forbudet mod at opholde sig i restaurationslokaler ikke opretholdes i sin nuværende udformning. Efter forslaget undtages restaurationer, hvor lokalene tillige anvendes til anden næringsvirksomhed, derfor fra forbudet mod ophold. Når udtrykket "lukket" fortsat anvendes i § 28, betyder det således lukket for servering.

Som det er tilfældet under den gældende lov, må der dog i lukketiden ske servering for sammenkomster af foreninger eller sluttede selskaber, rejseselskaber og lignende, når det foregår i særlige fra restaurationen adskilte selskabslokaler, eller der foreligger tilladelse fra politiet.

Til nr. 9

§ 30, stk. 1, indeholder et forbud imod, at der nydes stærke drikke i lokaler uden alkoholbevilling. Efter den gældende stk. 2 er dette forbud udvidet til også at gælde på den måde, at lokaler uden alkoholbevilling ikke må stå i forbindelse med lokaler, hvorfra der sælges stærke drikke. Bestemmelsen i stk. 2 foreslås ophævet som konsekvens af muligheden for detailsalg af stærke drikke fra restaurationer uden alkoholbevilling, jf. lovforslagets § 6, stk. 2. Der må herefter godt sælges stærke drikke en detail efter reglerne i lov om detailsalg fra butikker m.v. i restaurationer uden alkoholbevilling.

Til nr. 10

I § 34 er angivet de af politiets afgørelser, som kan indbringes for justitsministeren. Politiets nægtelse af autorisation som dørmand kan således indbringes for justitsministeren, og det foreslås, at også nægtelse af godkendelse af andre ansatte skal kunne indbringes for justitsministeren.

Til nr. 11 og 12

Ændringerne er en konsekvens af nr. 1, 3 og 9. Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger.

Til nr. 13

Bestemmelsen i § 37, stk. 5, foreslås ændret i overensstemmelse med Straffelovrådets anbefalinger, således som det er kommet til udtryk i lov nr. 474 af 12. juni 1996 om ændringen af straffeloven (strafansvar for juridiske personer), jf. bemærkningerne til lovforslaget (L 201). Straffelovens kapitel 5 er ændret ved nævnte lov. Af lovbemærkningerne fremgår det, at eksisterende bestemmelser om selskabsansvar ved først givne lejlighed ændres i overensstemmelse med de nye regler i straffeloven.

Til § 13

§ 13 indeholder en række forslag til ændringer i næringsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 185 af 25. marts 1988 med senere ændringer, senest ved lov nr. 306 af 30. april 2003.

Ændringerne vedrører en ophævelse af kravet om indfødsret og en liberalisering af reglerne om omførsel. Endvidere er der indsat en hjemmel for Erhvervs- og Selskabsstyrelsen til at kunne fastsætte regler om, at varer i helt særlige situationer kan afsættes uden for en butiks sædvanlige, faste forretningssted, jf. nærmere nedenfor.

Til nr. 1-3

I henhold til lovens § 2, stk. 1, nr. 1, stilles der krav om dansk indfødsret for at drive næring som handlende, håndværker og industridrivende samt som speditør og vognmand. Kravet om indfødsret gælder dog ikke for personer, der er omfattet af De Europæiske Fællesskabers eller EØS-aftalens regler om etablering og tjenesteydelser. I praksis er kravet afløst af et krav om opholds- og arbejdstilladelse, uanset om personen har tilhørsforhold til et land uden for EU eller EØS-området. I overensstemmelse med, hvad der er sket i andre love, senest lov om translatører og tolke, foreslås det, at kravet om indfødsret udgår af loven. Der stilles herefter i medfør af næringsloven alene krav om bopæl i Danmark.

Til nr. 4

Reglerne om fast forretningssted i næringslovens § 10 fortolkes efter fast praksis således, at der fra et udsalgssted skal være åbent mindst én gang om ugen (det samme tidspunkt) i en sammenhængende periode på mindst fire måneder, for at kravet om fast forretningssted er opfyldt. En nystartet butik skal således have til hensigt at etablere sig varigt i næringslovens forstand.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 3 er en hjemmel, der gør det muligt for Erhvervs- og Selskabsstyrelsen at fastsætte regler om fravigelse af kravet om fast forretningssted i sådanne helt særlige situationer, hvor det på grund af fare for ulykker eller lignende er nødvendigt at kunne fravige de almindelige regler herom. Bestemmelsen vil ikke kunne benyttes til at fravige kravet om fast forretningssted i

forbindelse med dagligdags forekommende situationer, men alene i sådanne helt særlige tilfælde, hvor det af samfundsmæssige grunde skønnes nødvendigt at fastsætte særlige regler om opbevaring og salg af varer, der kan udgøre en risiko, hvis de opbevares i almindelige butikker.

Til nr. 5 og 6

Der foreslås en ændring af næringslovens § 12 om omførsel. I henhold til næringslovens § 10 må varer kun afsættes fra fast forretningssted, dvs. typisk en butik. Ved omførsel må personer, uanset bestemmelsen om fast forretningssted sælge en nærmere opregnet række af naturalprodukter. Ved omførsel forstås, at varerne ikke sælges fra fast forretningssted, men f.eks. typisk fra en varevogn og tilbydes kunderne, uden at kunderne i forvejen har bestilt varerne. Der kan også være tale om salg fra et meget kortvarigt salgssted, f.eks. en nedlagt butik, der kun lejes for en kortere periode.

Det er en ret begrænset type varer, der efter den gældende lovgivning må sælges ved omførsel. Det drejer sig bl.a. om uforarbejdede fødevarer, visse mejeriprodukter, is og brød. Forarbejdede fødevarer må således som hovedregel ikke omføres. Omførsel finder derfor kun sted i meget begrænset omfang. Det foreslås derfor, at bestemmelsen udvides til at gælde for alle dagligvarer. Ved dagligvarer forstås varer, der forbruges, samtidig med at de bruges. Muligheden for omførsel kommer således til at gælde alle fødevarer samt andre varer, som "forsvinder ved forbrug", hvilket udover fødevarer f.eks. er rengøringsmidler, vaskepulver og køkkenruller.

Af sundheds-, kontrol- og sikkerhedsmæssige hensyn vil tobak, alkohol og fyrværkeri ikke kunne omføres. Hvis Erhvervs- og Selskabsstyrelsen f.eks. på grund af eksplosionsfare eller lignende benytter hjemlen i den foreslåede § 10, stk. 3, i næringsloven til at tillade opbevaring og salg af fyrværkeri uden for et fast forretningssted, vil fyrværkeri under overholdelse af de fastsatte betingelser dog alligevel kunne sælges ved omførsel.

Af forslaget's stk. 2 fremgår det, at omførsel af dagligvarer vil være omfattet af butikstidslovens almindelige regler om lukketider, dvs. at omførsel af dagligvarer sker på lige fod med salg fra butikker med fast forretningssted. Det betyder, at omførsel af disse varer kun må ske, når alle andre butikker må holde åbent. Sådant omførsel vil dog - uanset omsætningen - hverken kunne ske efter omsætningsreglen eller reglen om de "løse" søndage. Omførsel af dagligvarer vil derfor kun kunne finde sted på hverdage samt den første søndag i hver måned.

På fødevarerområdet vil det kommende næringsbrev for fødevarerforretninger også komme til at omfatte virksomheder, der omfører fødevarer.

For ikke at fjerne bestående muligheder foreslås det i stk. 1, nr. 2, at det begrænsede varesortiment, der efter den gældende næringslov må sælges ved omførsel, det vil bl.a. sige uforarbejdede fødevarer, visse mejeriprodukter, is og brød, fortsat vil være undtaget fra lukketidsreglerne i lov om detailsalg fra butikker m.v. og således kunne omføres på alle tider, dvs. også om søndagen.

Reglen om omførsel af dagligvarer fraviger den generelle hovedregel om, at varer kun kan afsættes fra fast forretningssted. Det er derfor hidtil kun personer, der kan omføre varer. Selskaber i enhver form vil, sådan som det hidtil har været gældende, også fremover være afskåret fra at omføre varer.

Stk. 3 og 4 er i princippet en uændret videreførelse af allerede gældende regler.

I nr. 6 foreslås en ændring til næringslovens § 14, stk. 1, om torvehandel, markeder, dyrskuer m.v. Den foreslåede udvidelse er en konsekvens af forslaget nr. 5 om en udvidelse af området for omførsel. Der vil herefter kunne sælges dagligvarer også i disse situationer. Samtidig foreslås det, at også husflidsprodukter, der ikke er danske, kan sælges disse steder.

Til nr. 7

§ 15, stk. 3, ophæves som følge af, at den ikke længere har selvstændig betydning.

Til nr. 8

Der er tale om konsekvensrettelser i straffebestemmelsen.

Til § 14

Det fremgår af § 39, stk. 2, 2. pkt. i erhvervslejeloven, at "Det kan ikke pålægges lejere af forretninger i butiksfællesskaber at holde åbent mandag til fredag efter kl. 20.00 og fra lørdag kl. 17.00 til mandag kl. 06.00." Af samme lovs § 89, stk. 5, fremgår det, at reglen om længste åbningstid ikke gælder, hvis lejeaftalen er indgået inden den 1. juli 1995.

Det foreslås derfor, at § 89, stk. 5, ophæves, samtidig med, at der i § 39, stk. 2, 2. pkt., indsættes ordene "uanset modstående aftale". Herefter vil ingen lejeaftaler, der pålægger lejere videregående åbningsforpligtelser end dem, der følger af § 39, stk. 2, 2. pkt., kunne gøres gældende over for lejerne. Dette vil gælde, uanset hvornår lejeaftalen er indgået. Det vil herefter stå lejere i butiksfællesskaber frit, om de vil holde åbent i de i paragraffen nævnte tidsrum. Der er dog en overgangsperiode på fem år, jf. lovforslagets § 8, stk. 2, så denne bestemmelse først træder i kraft den 1. juli 2010.

Til § 15

Der henvises til bemærkningerne til erhvervslejelovens § 39, stk. 2, 2. pkt., i § 14.